

Maak van de nul een punt!

Brabant zet in op netwerkbeweging richting nul verkeersslachtoffers

Door Ronald Soemers, provincie Noord-Brabant

Samenvatting

De ambitie voor nul verkeersslachtoffers in Noord-Brabant stelt alle partijen voor een uitdaging. We kunnen alleen naar nul slachtoffers bewegen als alle partners gezamenlijk optrekken. Overheid, onderwijs, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden op dit moment uitgenodigd samen een aanpak te kiezen die het verschil maakt. We gaan ons de komende jaren focussen op de volgende speerpunten: in 2013 de fietsers, in 2014 de jonge bestuurders en in 2015 de ouderen. We bundelen de krachten. Dat geldt voor de beleidsontwikkeling en de uitvoering. We willen Brabantbreed in dezelfde periode projecten uitvoeren gericht op de belangrijkste risicogroepen. Een nieuwe organisatievorm moet deze afstemming duurzaam ondersteunen en stimuleren. Alles wordt vastgelegd in het nieuwe Brabantse verkeersveiligheidsplan.

Inleiding

Op 13 december hebben alle Brabantse gemeenten, verenigd in zes GGA-regio's (Gebieds Gerichte Samenwerking op het gebied van verkeer en vervoer), samen met provincie, RWS, politie en VVN een verkeersveiligheidsmanifest ondertekend. In dit manifest is afgesproken dat we samen van de nul een punt gaan maken, op welke speerpunten we ons richten en hoe we vanaf 2013 concreet aan de slag gaan. We koersen erop dat medio juni 2012 in alle GGA's en door GS van de provincie het nieuwe Brabantse verkeersveiligheidsplan wordt vastgesteld, inclusief organisatiestructuur en uitvoeringsvoorstellen voor 2013 (inhoudelijk en qua financiering).

Gezamenlijk werken aan de nul

De ambitie voor nul verkeersslachtoffers in Noord-Brabant stelt alle partijen voor een uitdaging. We kunnen alleen naar nul slachtoffers bewegen als alle partners gezamenlijk optrekken, focussen op dezelfde speerpunten en hun krachten daarvoor bundelen. Dat geldt voor de beleidsontwikkeling en de uitvoering. Een nieuwe organisatievorm moet deze afstemming duurzaam ondersteunen en stimuleren.

Uitgangspunten voor een nieuwe verkeersveiligheidsorganisatie

Bestuurders hebben verwoord dat de organisatie de volgende uitgangspunten moet ondersteunen:

1. Brabantbrede aanpak: de organisatie ondersteunt en stimuleert de Brabantbrede inzet op de ambitie voor nul slachtoffers en dezelfde risicogroepen. Daarbij is ruimte voor regionaal en lokaal maatwerk. De zes GGA-regio's worden de spil van de uitvoering.
2. Er is een Brabants verkeersveiligheidsplan. De regio's vertalen dit plan jaarlijks door naar een Regionaal Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid. In dit uitvoeringsprogramma geven alle regio's aan hoe ze (minimaal) uitwerking geven aan de Brabantbrede actielijnen en projecten en wat ze daarnaast nog meer doen, ter aanvulling op deze actielijnen/Brabantbrede projecten. Zo wordt de inzet planmatiger en pakken we samen de afgesproken verantwoordelijkheden op.
3. We gaan uit van generieke speerpunten (educatie, voorlichting, communicatie, handhaving) die worden gekoppeld aan de specifieke speerpunten. Voor de komende jaren zijn de 3 doelgroepen fiets, jonge bestuurders en ouderen als speerpunt benoemd. De 2 thema's snelheid en enkelvoudige ongevallen zijn hierbij een aandachtspunt.
4. Er is een duidelijkere scope en meer aandacht voor de kosteneffectiviteit van projecten en maatregelen. Voordat de Brabantbrede projecten worden gestart moet het duidelijk zijn hoe hun effect kan worden gemeten. Goede projecten gaan door, slechte projecten worden bijgesteld of vallen af.
5. Nieuwe partijen, nieuwe rollen: in de nieuwe situatie dragen meer partijen verantwoordelijkheid. Naast de 'traditionele' partijen, treden ook bedrijven, scholen, wijkverenigingen/ bewoners toe tot de kring van stakeholders. Ook in de nieuwe organisatie verdienen deze partijen een plaats. We zetten dus nadrukkelijk in op de betrokkenheid van de vier O's.
6. Netwerkontwikkeling. De GGA-regio's nemen de uitvoering in samenspraak met politie, maatschappelijke partners, onderwijs, lokale ondernemers en vertegenwoordigers van weggebruikers ter hand en ontwikkelen daarvoor een sterk netwerk van actieve actoren. Door deze actieve aanpak ontstaat grotere betrokkenheid van alle burgers (via de trits: bewustwording stimuleren/ verantwoordelijkheid nemen/ gedrag veranderen). Er worden afspraken gemaakt met ondernemers/bedrijfsleven over een actievere rol bij verkeersveiligheidsactiviteiten.

7. De rol van de provincie verandert in de nieuwe organisatie. In plaats van initiërend en richtinggevend is de provincie in de toekomst steeds meer regisserend en faciliterend. Dat sluit beter aan bij de kerntaken van de provincie. Waar de provincie voorheen als regisseur in het midden van de kring van stakeholders stond, ontstaat er nu ruimte voor gelijkwaardig partnerschap. Dat brengt evenwicht in de verantwoordelijkheden en de rollen van de partners in verkeersveiligheid.

Waar staan we nu?

De provincie is voortvarend van start gegaan met de aanstelling van een kwartiermaker, de benodigde ondersteuning, de projectleider fietsers en de coördinator communicatie. Bovendien reserveert de provincie de nodige financiën uit het verkeersveiligheidsbudget voor het uitrollen van de communicatiecampagne in de loop van 2012. Monitoring en analyse van de verkeersveiligheid blijven eveneens bij de provincie.

Daarnaast zijn een aantal mensen uit het team verkeersveiligheid als slagvaardig team /'regiegroep' de trekker en aanstuurder van de projectgroepen.

Naast de regiegroep is er een klankbordgroep, bestaande uit de regiegroep, aangevuld met vertegenwoordigers uit de GGA's, VVN, politie en de projectgroepen. Die klankbordgroep begeleidt de Brabantbrede aanpak inhoudelijk.

De kwartiermaker zoekt voor de uitbreiding van het Brabantbrede netwerk vooral contact met GGA-coördinatoren en de ambassadeurs. Zij kennen de regionale en lokale partijen het beste.

Projectgroepen

De projectgroep 'fietsers' is ingericht en gestart. De Brabantbrede actielijnen voor fietsers gaan als eerste in uitvoering, in 2013. De projectgroep bereidt dit voor en komt voor 1 juni 2012 met de definitieve voorstellen (inhoudelijk, qua aanpak en financiën). De GGA's worden in elk ambtelijk overleg en portefeuillehoudersoverleg gevoed met de voortgang, zodat zij tijdig (vanaf mei 2012) kunnen beginnen met de regionale uitwerking van de actielijnen. Zij krijgen daarbij ondersteuning van de projectgroep fietsers. De actielijnen sluiten inhoudelijk en organisatorisch aan bij het Brabantse programma Fiets in de Versnelling. Vanuit de actielijnen zoeken we Brabantbreed dan wel regionaal naar ondernemers, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen die een bijdrage kunnen leveren aan de actielijnen voor fietsers.

De projectgroep 'communicatie' is ingericht en gestart. De projectgroep verzorgt de publiekscampagne 'Brabanders maken van de nul een punt'. De campagne is gereed als in alle GGA's en in GS van de provincie het Brabants verkeersveiligheidsplan is vastgesteld. Eind augustus/begin september 2012 organiseren we de eerste "community of interest" bijeenkomst. Deze eerste Brabantbrede netwerkbijeenkomst wordt hét startsein van de Brabantbrede campagne. We bezegelen dan het definitieve Brabants Verkeersveiligheidsplan, inclusief bijbehorende organisatie en de uitwerking van de Brabantbrede actielijnen 'fietsers' vanaf 2013. Vanaf 2013 zullen de boodschappen gericht worden op de speerpunten.

Nul verkeersslachtoffers, daar gaan we voor. Ieder slachtoffer is er één te veel. Daarom maken we van de nul een punt. Dat kan als iedereen meedoet. Wij, jij, ik. Ik als fietser, wandelaar of automobilist. Ik als vrachtwagen- of buschauffeur. Ik als onderwijzer, werkgever, overheid of innovator in de auto-industrie. Maak van de nul een punt. Samen maken we het verschil! Denk eens na over hoe jij kunt bijdragen.

'Monitoren' is een doorlopende activiteit en zal een belangrijke rol in de keuze van activiteiten spelen. Effectmeting wordt daarbij expliciet meegenomen.

Netwerk ambassadeurs

Zes regionale ambassadeurs (allen wethouders) en de gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant vormen samen de basis voor de toekomstige "bestuurlijke" organisatie, naast een nog in te vullen "ambtelijke" organisatie. Zij komen regelmatig bijeen, met de kwartiermaker. De deelnemers maken afspraken over de rol van het ambassadeursnetwerk. De rollen van de ambassadeurs:

- Spreekbuis/ gezicht van verkeersveiligheid; uitdrager van de boodschap: Maak van de nul een punt.
- Inspiratiebron: zij stimuleren elkaar en anderen.
- Informatiekanaal: zij houden elkaar en de collega wethouders in de regio's op de hoogte van activiteiten en ontwikkelingen.
- Pleitbezorger: zij zetten zich er samen voor in dat verkeersveiligheid op de politieke agenda blijft/komt in de verschillende gremia waar dit van belang is, met nadruk op koppeling naar de bestuurlijk regionale overleggen.

- Netwerker: bestuurders en vertegenwoordigers van verschillende organisaties ontmoeten elkaar, dit zorgt voor goede contacten en ontmoetingen. De koppeling met bestuurders/ ambassadeurs uit de andere O's vindt plaats op lokaal en regionaal niveau, soms ook op provinciaal niveau.
- Kennisplatform: zij bespreken actuele thema's, nieuwe instrumenten, belangrijke ontwikkelingen.

Het ambassadeursnetwerk heeft onder meer de taak besluitvorming voor te bereiden over de koppeling van financiële middelen voor de Brabantbrede aanpak aan de concrete uitwerking in de regio's. De voorbereidende discussie hierover vindt plaats in de ambtelijke overleggen van de GGA's, besluitvorming in de portefeuillehouderoverleggend van de GGA's. Daarnaast buigen de ambassadeurs zich in de eerste maanden van 2012 over de opbouw van het verkeersveiligheidsnetwerk en -op hoofdlijnen- de voorbereiding van het speerpunt fietsers. Het ambassadeursnetwerk blijft bestuurlijk, maar wel zo dat in de regio's de kern van besluitvorming en uitvoering komt te liggen.

Hoe ziet de nieuwe organisatie er uit, ná 1 juli 2012?

Het Brabants verkeersveiligheidsplan is gereed en door provincie en regio's vastgesteld. De GGA-regio's vertalen de Brabantbrede projectvoorstellen van drie actielijnen (per speerpunt) naar concreet niveau in eigen Regionale Uitvoeringsprogramma's Verkeersveiligheid. In de periode na besluitvorming in de regio's koppelen de bestuurlijk ambassadeurs de voortgang uit de regio's aan elkaar terug, bewaken ze het Brabantbrede karakter en inzet van de vier O's en maken op basis van elkaars ervaringen op hoofdlijnen afspraken over de uitvoering van projecten/ activiteiten. De bestuurlijk ambassadeurs bereiden binnen de kaders uit het Verkeersveiligheidsplan verdere besluitvorming voor. Dit geldt ook voor de actielijnen 2014 (jonge bestuurders) en 2015 (ouderen). Zij worden daarbij ondersteund door de provinciaal coördinator verkeerveiligheid. Deze provinciaal coördinator verkeerveiligheid valt binnen de uitvoeringsorganisatie van verkeersveiligheid van de provincie. Ambassadeurs zijn voor hun regio de vertolkers van de besluiten. Een passende organisatiestructuur met projectgroepen blijft bestaan.

Wat moet de nieuwe organisatie kunnen?

- Inzet en middelen Brabantbreed richten op dezelfde speerpunten.
- Ruimte bieden voor regionaal maatwerk.
- Inbreng van nieuwe partijen waarborgen.
- GGA-regio's als spil van de uitvoering versterken.
- Provincie een regisserende en faciliterende rol geven.
- Samenhang tussen infrastructurele en mensgerichte maatregelen stimuleren.
- Inzet van middelen voor verkeersveiligheid coördineren.
- Slagkrachtig en innoverend te werk gaan.

Conclusies/aanbevelingen (Kop 1)

- De provincie Noord-Brabant kiest haar eigen uitwerking van 'Maak van de nul een punt'
- We focussen ons op goede projecten, afgestemd op de doelgroepen fietsers, jonge bestuurders en ouderen
- De burgers worden betrokken, op projectniveau en via een Brabantbrede campagne
- Via ambassadeurs en netwerkontwikkeling willen we alle O's aan 'Maak van de nul een punt' verbinden
- Verkeersveiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal, die boodschap moet overal in doorklinken